
Iz istorije medicine

FRITZ DE QUERVAIN

Fric de Kerven (1868 – 1940)

Fric de Kerven (Fritz de Quervain) je rođen 4. maja 1868. godine u švajcarskom mestu Sion (Sitten). Preci porodice de Kerven potiču od loze Hugenota. Studirao je medicinu na Univerzitetu u Bernu i diplomirao 1892. godine. Kao student bio je demonstrator i asistent u Institutu za fiziologiju Medicinskog fakulteta u Bernu kod profesora Huga Kronekera (Hugo Kronecker). Kraće vreme boravi u Institutu za patologiju istog fakulteta gde radi pod stručnim nadzorom Teodora Langhansa (Theodor Langhans) a od 1892. do 1894. godine počinje da uči hirurgiju kao asistent kod Emila Teodora Kohera (Emil Theodor Kocher) rodonačelnika hirurgije štitaste žlezde. Od tada je hirurgija njegova osnovna profesionalna preokupacija.

Tokom 1894. godine de Kerven je postavljen za hirurga u La Šo-de-Fondu (La Chaux-des-Fonds) u kantonu Nojšatel (Neuchâtel) a 1897. postaje načelnik hirurškog odeljenja bolnice u tom gradu. Habilitacijski rad iz hirurgije je odbranio u Bernu 1902. godine a pet godina kasnije postaje naslovni profesor medicine i hirurgije. Početkom 1910. godine preuzima vođstvo katedre hirurgije na Univerzitetu u Bazelu. Redovni profesor hirurgije postaje 1918. godine na Univerzitetu u Bernu i istovremeno direktor bolnice Inselšpital. Pored hirurgije de Kerven se bavi i organizacijom hirurške službe u Švajcarskoj. Dve godine (1919–1920) obavlja dužnosti predsednika švajcarskog hirurškog društva (Schweizerische Gesellschaft für Chirurgie) a nešto kasnije (1923 – 1924) je izabran za dekana medicinskog fakulteta u Bernu. Zbog velikog ugleda među kolegama i studentima 1935. godine je postavljen za rektora bernskog univerziteta. Penzionisan je 1938. godine u sedamdesetoj godini života.

De Kerven je bio veoma čvrst zagovornik širokog medicinskog pristupa bolesniku. Bio je protivnik deljenja medicine na veoma uske specijalnosti i to stanovište zastupao i branio tokom rukovođenja medicinskim fakultetom i Univerzitetom u Bernu.

Tokom plodnog profesionalnog života de Kerven je objavio više od 300 radova. Veliki broj njegovih tekstova bio je posvećen bolestima štitaste žlezde – od usavršavanja i modifikovanja totalne i parcijalne tireoidektomije do epidemiologije tireodnih oboljenja. Bio je pionir uvođenja jodiranja kuhinjske soli u prevenciji gušavosti. Njegova knjiga *Specijalna hirurška dijagnostika* je bila vodeći hirurški udžbenik svog vremena. Bio je saradnik u osam izdanja tada veoma poznatog univerzitetskog udžbenika hirurgije (Lehrbuch der Chirurgie).

De Kerven je umro 1940. godine od posledica akutnog pankreatitisa

Najznačajniji radovi:

1. *Die chirurgische Klinik von Professor Dr. Kocher zu Bern.* With Otto Lanz (1865-1935), Jena, 1891.
2. *Enzyklopädie der Chirurgie.* sa Teodorom Koherom, 2 volumena; Jena, 1901-1903.
3. *Die akute, nicht eitrig thyreoiditis und die Beteiligung der Schilddrüse an akuten Intoxikationen und Infektionen überhaupt.*
Mittheilungen aus dem Grenzgebieten der Medizin und Chirurgie, supplement 2, Jena, 1904.
4. *Spezielle chirurgische Diagnostik.* Leipzig, 1907; 9th edition, 1931.
Prevedeno na engleski, francuski, italijanski, ruski i španski
5. *La goître.* Paris, 1923; prevedeno na engleski
6. *Gesamtergebnis der Schweizerischen Statistik über Brustkrebs 1911-15.*
In: Statistik über den Brustkrebs in der Schweiz. H. 2. Bern-Berlin, 1930

Eponimi s imenom Frica de Kervena:

– **De Kervenov tireoiditis** – subakutno, nebakterijsko i nesuprativno zapaljenje štitaste žlezde sa sezonskom pojavom i učestalim javljanjem posle virusnih infekcija gornjih delova respiratornog trakta;

– **De Kervenova bolest** (De Quervain's disease) hronični tendovaginitis nastao kao posledica sužavanja tetivnih ovojnica dugog odvajča palca (m. Abductor policis longus) i kratkog istezača istog prsta (m. Extensor policis brevis);

– **De Kervenov sindrom** – potpuna testikularna feminizacija nastala kao sastavni deo pseudohermafroditizma muškaraca;

– **Negeli – de Kerven – Štalderov test** (Naegeli-de Quervain-Stalder test) test za dokazivanje prisustva ćelijski modifikovanih autoantitela.

R.H.